

Thomas Brussig

FUZZBAL JE VSE!

Trening z Gojmirjem Lešnjakom Gojcem

Naslov izvirnika: *Leben bis Männer*

Prevedla: Mihael Tosch in Samo M. Strelec

Ptuj, maj 2008

Avtorske pravice: Henschel Schauspiel, Marienburger Strasse 28, 1005 Berlin

Krstna uprizoritev: 19.12.2001, Deutsches Theater Berlin, režiser Peter Ensikat

Prva slovenska uprizoritev: Novi ZATO., Vurberk, 5.7.2008, režiser Samo M. Strelec

Nogometni trener pride iz slačilnice na oder, ki predstavlja nogometno igrišče. Ima jih prek petdeset, krive noge in pivski trebuh. Na hrbtu šlepa ogromno mrežo polno žog. Okrog vratu mu visi sodniška piščalka.

Nenadoma zastane, prisluhne in se ozre v nebo.

Pst, tiho, no! A slišite? Grmi! ! Nekaj se pripravlja. Po radiu so rekli, da bo spremenljivo oblačno. Ampak sigurno bo kaj priletelo. In to ne malo. Najkasneje čez uro in pol se bo vlilo. Ko se bo začel trening. Prvi trening z novo ekipo - pol pa kar ploha.

Odvrze žoge in mimogrede začne pripravljati igrišče za trening; popravlja travo, postavlja gole, iz skladišča prinese mreže in jih napenja na gola, postavlja zastavice, s kredo označuje črte, napihuje žoge itd.

Kaj, a še nikoli niste videli trenerja? Prosim, nimam česa skrivat. A mogoče zgledam kot kdo, ki ima kaj za skrivat?

Draga gospa, ni problema, vi kar glejte, ampak ne se prosim vmešavat! Ženska in nogomet - čisti kaos. Ja, ja, bolj ko je emancipirana, slabše je. Ofsajd, prosti strel, to jim še nekako razložiš.

Ampak ZAKAJ nogomet...! Ne, tega ženske nikoli ne bodo zastopale.

Ne, ne, nisem sovražnik žensk, niti slučajno. Ampak ženske in fuzbal – n – n. Mi lahko poveste za eno nogometno trenerko? Povejte mi samo eno, pa bom tiho. So pa trenerji, ki sami niso nikoli igrali nogometa - Urugvaj je na prvem SP postal celo svetovni prvak s trenerjem, ki ni nikol igral nogometa. Plavi so takrat, ... – ega, premagali Brazilce in se prebili celo do polfinala! Ja, vidite, vse je mogoče, ampak da bi pa bila ženska trener, mislim, to pa ne, no.

Ali pa na sodišču. Že pri navadni ločitvi je ženska – sodnica živi hudič, mi lahko verjamete. To, okoli sojenja vojakom ....: kar predstavljate si! Ženska nima pojma, kaj je to vojska in komanda ... Sodnici se niti ne sanja, kaj je to recimo »bunker«. Pa če vam povem! Vprašajte katerokoli žensko, kaj je to »bunker«. Ne katerokoli, vprašajte najbolj pametno, ki jo poznate, kaj je to »bunker«. Vam garantiram: nobena ne bo imela pojma. Mislijo, da vejo, ampak ne vejo. In pol ti taka sodi, mislim, na sodišču. Niti približno se ji ne sanja, kaj pomeni, da mora biti moški na svojem položaju in izpolnit svojo »dužnost«. Enostavno ne razume. Trener to takoj zastopi. Igralci tudi zastopijo. Jasno ko beli dan! Vojna »dužnost«, zakletva, komande; pri tem vojaki niso imeli izbire. So tu pa tam pač kakega ustrelili. Pravim: žal. Ampak procesi leta in leta za tem ne bodo nobenega zbudili od mrtvih. Pol pa sodnica. Nima pojma o obrambi. In potem še mati od tega kretena, evo, da mu ne morem rečt drugače, ja, od tega butla, ki se je na vsak način hotel dat ustrelit - žal! – Kako, lepo vas prosim, bi lahko kdo vedel, da je samo en zadet džanki,

ki je zalutal? Veste, koliko je danes takih, ki zalutajo v življenju? Nekih tipov, ki sta jim ati pa mamica na visokem položaju, pol pa se z mulci noben ne ukvarja in na koncu: igla v žilo, na pa je! Če bi tistega mulca vpisali na fuzbal, ko je bil še mali, bi mogoče še bilo kaj z njega! Ampak ne, oni so ga vpisali na »potapljanje na dah«. Ste že slišali kdaj kaj takega? Potapljanje na dah! Ljubi bog! V Brdih in potapljanje na dah! Zajameš sapo in... se potopiš, ni tu kaj za filozofirat pa trenirat! (*pokaže kako*). Jaz se malo spoznam na psihologijo. Vsak trener se mora, veste. Na potapljanje na dah vpišeš otroka, če ti gre na živce in hočeš, da zadržuje dih: da ga ne slišiš, da ti da froc malo mir. Če ga vpišeš na potapljanje na dah v Brdih, ... evo, meni se to zdi za na sodišče, čista zloraba otrok, to je čisto isto, kot če ga hočeš prodat na internetu. Še hujše, ker ga tu še prej mučiš! No, in zdaj si pa predstavljajte: ta mati, ki je vpisala svojega otroka na potapljanje na dah, se potem z masko in plavutkami in dihalco in utežmi pojavi na sodišču, stiska vse to k svojim velikim povešenim joškam in joče »Moj sine, moj sine! Kaj mi je nardila jugo armada!?!« Za bruhat! Jaz sem vstal in sem ji rekel, da potapljanje na dah ni za otroka, to bi pa kot mama že lahko vedela!

Ona pa »Moj sine, moj sine!«

»Dobro ni ga več«, sem rekel, »zdaj je, kar je. Če imate še enega, ga vpišite raje na fuzbal!«

Potem so me pa vrgli ven. Mater sem bil jezen! Meni se otroci smilijo. Otroka vpišejo na zadrževanje sape! Samo zato, ker se jim ne ukvarjat z njim!

Zdaj je pa imela čas it iz prej službe! Veste koliko poti je to? Vložiti tožbo na zadevo, ki se je zgodila v začetku junija 91, v prejšnjem stoletju! Takih stvari takrat nobeden ni preiskoval, ker so imeli preveč dela s primerom Holmec, Depala vas itd. Sodnica jo zagleda

...emocije...identifikacije,...masturbacije in bum: nastradal je navaden vojak. Ker ... je razumel, kaj je to ukaz in obramba domovine... veste, tu notri je veliko protislovja! Vem, kaj govorim.

Zdaj, ko smo v Evropi, tega, kaj je to meja, itak ne razume noben več, ker kao ni važno, zdaj je vseeno, vsi smo kao v Evropi ... No, hotel sem reči: Nisem sovražnik žensk, ampak so pa neke meje, no. Kaj lahko baba zastopi? Saj nogometne trenerke tud ni nobene.

Ženska niti kričat ne bi mogla. Je ne bi noben slišal. Trener mora znat zakričat, drugače naj se raje tega niti ne loteva. No, jaz sicer ne kričim. *Zgleda* kot da kričim, ampak v resnici samo glasno razmišljam, in sicer zelo strastno razmišljam. Kričanje mi pride kar samo od sebe, sploh mi ni treba nič naredit. Drugi trenerji samo gledajo ali pa vsakih deset minut pač nekaj rečejo, tisto, o čemer so pred tem pet minut razmišljali: Jaz – ne. Moji igralci vejo, kaj jaz mislim z minimalno zakasnitvijo, samo prek možganskih tokov, v par milisekundah; vsak možganski psiholog ali podoben strokovnjak lahko to potrdi! - Zajameš sapo in sporočilo je pri igralcih z nadzvočno hitrostjo, tristo metrov na sekundo, torej najkasneje v maksimalno nič cela tri sekunde. Pozimi še prej, ker zvok potuje hitreje, vam lahko pove vsak tonski tehnik al pa fizik.

Nekaj milisekund kasneje moj igralec sprejme moje sporočilo in ve, kaj mora naredit. In tako, čisto med nami - pa to je ja edini način. Ko igralci stečejo na teren in vejo, da gre za važno tekmo, pol cviknejo. To so eni taki globoki pra-nagoni. Strah jih je, da ne bodo kaj zasrali, nasprotnik je neznanka, in nastavit morjo svoje gole kosti. Dobro, kosti si že nekak zaščitijo s kostobrani, ampak psihično pa je to blazen pritisk! Pol pa rabijo nekoga, da jim pove, kaj morajo delat. Jasna komanda jim je pravo olajšanje. Bom vam povedal en primer: Enkrat sem čisto mirno dobacil enemu igralcu, naj si zaveže kopačko. Pa jih je imel že zavezane. In kaj je naredil? Med igro je hopsal in si zavezoval kopačke. Ampak zdaj pride glavni keč: Bil je eden iz nasprotne ekipe. Enostvano mu je manjkala jasna komanda, jaz sem mu jo pa dal! Ampak to funkcionira samo, če je nasprotni trener kreten in se dere samo v slačilnici, na terenu je pa tiho ko rit. Iz strahu, da se ne bi blamiral. Jaz kričim na terenu, čeprav se ne derem, ampak glasno razmišljam, mislim: strastno razmišljam, jasno in glasno. Strateg ob robu terena. Julij Cezar iz ozadja. Če na tekmi zlo strastno pomislite, kaj bi morali naredit igralci - in igralci potem to tudi naredijo, pol vse to okrog prenosa misli ni kar tako, malo za hec. Kar jaz mislim, mislim: kar jaz zelo strastno mislim, (*kriči*) se tudi zgodi! (*Normalno.*) Ni to kar tako. Tisti s kopačko je bil Gogi. Takrat je bil star devet let. Ko si je on zavezoval čevlje, so moji dali gol. Kako je Gogi zajokal. Seveda mi je bilo pol hudo; devetletnik ni mogel vedet, da ga jaz okrog prenašam. Pol se je pa še njegov trener iz njega norca delal: Da je baba, ker se cmeri! Nisem mogel gledat tega, pa sem ga šel potolažit. Pa ne moreš otroka pustit kar tako. Rekel sem mu, da je odličen igralec, ko kak Diego Ronaldino, in da bi ga z veseljem vzel v svojo ekipo. Takoj je prestopil k meni. Po tekmi se je že preoblačil v naši slačilnici ... Trik z vezanjem kopačk pa sem si zapomnil, za vse večne čase. Funkcionira tudi pri članih! Resno: jasna komanda je pravi blagoslov na terenu. Kam bi pa prišli, če bi bli vsi individualneži? Dobro, strinjam se, da je Zahovič najboljši slovenski fuzbaler- no ali pa vsaj med prvimi (šteje ne prste, si nekaj mrmra, se odloča)... petimi, ampak nogomet je kolektivni šport! Nogomet je ko socializem! Skupno dobro pred sebičnostjo individualnežev! Tovarištvo, ja, tovarštvo ... Zdaj, ko gledam, kaj se dogaja, me je včasih kar strah, da bodo vse prodali ... Naj mi samo noben niti ne hodi s temi antiavtoritarnimi pedagoškimi novotarijami!

Veste, ko je tekma, se življenje ustavi! To je nogometni filing: vsi gledajo fuzbal. In zakaj vsi gledajo ravno fuzbal??

To je interesantno vprašanje. -

Vam bom nekaj zaupal. Nima veze z Gogijem – no, no to z Gogijem je za vas itak čisto nepomembno. Ne rabim vas s tem utrujat.. - Nogomet. Nogomet ni edina igra z žogo, kjer maš gol, žogo, ekipo. Poznamo še košarko, rugby, rokomet, odbojko, hokej in... in... in...?

Vaterpolo! Ampak samo nogomet je igra za oko. Lepo vidiš, kako žoga leti, pred televizorjem

maš fino pregled nad situacijo, in ko rata napeto, ti to vidiš. Ne tako kot pri hokeju, kjer noben klinc ne vidi, ko pade gol. Ko igralci dvignejo roke, pol gledalec ve: aja, gol so dali. Mislim, to je čisto mimo, igra s ful premalo ploščico... En drek se vidi. Žoga, fuzbalska žoga, to je nekaj za oko!

Poleg tega pa je nogometa tekma blazno napeta. Poglejte recimo odbojko: maš servis, obrambo, podajo, zabijanje. Fertik, šlus. Igra kot vsaka druga. Ste kdaj gledali kako odbojgarsko tekmo, pa da bi pol še leta in leta za tem lahko rekli: stari, to pa je bila tekma! Ali pa: če morate med tekmo na wc in pol se vrnete v dvorano, pogledate na monitor, vidite rezultat in veste, pri čem ste. Jasno, niti na misel vam ne pade, da bi soseda vprašali, če ste kaj zamudili. Verjetno bi vas pogledal, ko da je z vami kaj narobe... No, in če niste nič zamudli, ker ni bilo nič za zamudit, zakaj pol sploh to gledat?! Dobro, ampak vi niste prišli na odbojko, ampak na fuzbal. Isto pri rokometu: ena ekipa napada, druga je v obrambi in pol to tako stalno jovo na novo, eno uro. Poslušate: ko kaka rokoborba. Pri fuzbalu imaš dupli pas, dvojno podajo! Igralci si podajajo, sem – tja, sem – tja, in publika je navdušena. Pri nogometu pa lahko en sam gol obrne vso situacijo na glavo. Recimo, tri minute pred koncem, rezultat je dve proti dve, in pol pade gol, to je usodnega pomena! Greš naprej ali pa ne. V višjo ligo ali pa ne!

Krona življenjskega uspeha, ja, samo zaradi *enega* gola! Pri rokometu je čist vse en drek, pade še en gol al ne. In če je itak vseeno, pol se tega sploh ni treba it.

Pa še en preprost razlog je, zakaj ma folk najrajši nogomet: zarad pravil. Važno je, da poznaš pravila. Če ne razumeš, kaj se dogaja, pol ti tudi ne more bit napeto. Nogomet pa je tako enostaven, da ga skapira že šestletnik. Ali pa Amerikanec. Če na štadionu poleg vas sedi nekdo iz Amerike, Amerike sem rekel kar tako, brez veze, mu morate samo pojasnit, zakaj sodnik piska in že po eni sami tekmi bo človek do konca življenja kapiral pravila nogometa. Če je pameten, jih bo skapiral kar sam, ne da bi kdo rabil sedet poleg njega. Ampak *obratno* pa ne funkcioniira: Pri tem, kar imajo oni za svoj nacionalni šport, pri bejzbolu, pravil ne moreš dojet kar z gledanjem. Jasno, da ne moreš skapirat pravil, ko pa je prvo pravilo Američanov, da se pravil ne držijo. Sploh niso resni, totalni brezzvezniki: samo neke demokracije po svetu bi vzpostavljali, zdaj so jo izvozili na Kosovo. Dobro, jaz nimam nič proti, občutljive teme, Kosovo, Rupsi pa Eu itd. Samo, da bo jasno: ne meni prodajat neke politične demagogije: Amerikanci rabijo Šiptarje, ukinli jim bodo celo zelene karte za vstop v ZDA, veste zakaj? – Da jim bodo Šipci dvignili nataliteto. Ja, to je dejansko v ozadju ... Dobro, pustmo politiko ... Pri fuzbalu ni tega, ne moreš si ti non-stop kar neka nova pravila zmišljat. Točno se ve, kdaj je žoga v igri, kdaj je vaša, kdaj je naša, koliko časa traja polčas, kdaj je gol in kdaj ofsajd. Amerikanci so preprosto prebutasti, da bi to skapirali, to se vidi že iz njihove politike.

Ponoči, tu pa tam gledam šport. Ja, rad gledam televizijo ponoči! Dobro - jasno, da ne morejo teh svinjarij kazati čez dan, ko so mulci pred televizijo... lahko bi kateremu padlo na pamet, pa bi

poklicali tisto 090 linijo ; madona, ti nabije račun... Jaz imam zmeraj visok račun, dobro, no, ne samo zaradi tega, kot trener moram zmeraj klicarit igralce... Ko sem dobil prvič račun od mobitela, sem si rekel: stari, moraš nabavit njihove delnice! Čakaj, kako sem zdaj prišel na to? Aja, zaradi bejzbola, kjer se ne da zastopit pravil. Niti, če sediš na štadionu poleg Amerikanca in ti jih on razloži. Ga ni Amerkinaca, ki bi razumel pravila svojega nacionalnega športa. Dajte, prosim vas lepo, Amerika, to naj bi bla neka velesila!? Če pa niti pravil svojega nacionalnega športa ne poznajo; kakšen odnos imajo pol do pravil? Nobenega. Lepo vas prosim. Tako, to lahko mirno enkrat poveste ameriškem veleposlaniku v Ljubljani ... Sigurno bi se zamislil. Če ne bi bil seveda Amerikanec. Takole vas bom vprašal: Angleži in nogomet? - Jasna pravila, jasna stvar.

Države so namreč točno take, kot je njihov nacionalni šport. Pri večini je to itak nogomet, torej veste vse o njih, če le gledate nogomet. To je moja teorija; in 100 % štima. Poslušate, ni mi treba hodit po svetu, zapravljat denar za avione v London, Madeiro al pa Mexiko. Nimaš nič od tega. Zakaj pa imamo javno televizijo? Še dobro, da prenašajo tekme, vse drugo je itak za en drek. Recimo Španci: Na Mallorci spet štrajkajo šoferji avtobusov. Buenos dias, astalavista prijeten dopust vam želimo – med šlepanjem kufrov od hotela do aerodroma. Tipično za Španijo: Samo da je njim lepo, pa če zato celo državo hudič vzame! Vsaka pokrajina ma svojo nogometno ekipo, ki lahko igra v mednarodni konkurenci (in vsaka svojo teroristično skupino). Ampak španski državni reprezentanci pa ne gre in ne gre. Preprosto: majo preveč razpršenih pokrajin. Klubi mega, državna reprezentanca pa zmeraj v ozadju. Zdaj ko bodo naši uvedli pokrajine, bodo s tem že v sami kali zatrli državno reprezentanco.* Pa tile političari res tri metre naprej ne mislijo ... Vidite: ni mi treba vedno govorit samo o Gogiju. Mislim, jaz nimam kaj skrivat. Grem stavit, da si sploh ne predstavljate, kako so zgledale prve nogometne tekme. Ne veste, ne? Dobro, vam bom jaz povedal: Prve nogometne tekme so bile totalni kaos. Celo krdelo se je podilo za enim, ki je imel žogo, do totalne izčrpanosti. *Angleži* so prvi ugotovili, da je smiselno, da šiba žoga, ne pa igralci. Anglež je radodarno podal dolgi pas in opazoval z distance. Tako je brcnil, da je žoga letela dva dni, pristala pa točno tam, kjer je bilo treba. To je bil nogomet v kolonialnem stilu. Angležem je omogočil desetletno prevlado.

Škoti doživljajo Angleže kot sovražnike in da bi zlomili angleško prevlado in pri tem ne kopirali okupatorjevega stila, so si morali nekaj zmislit. In zmislili so si kratko, precizno podajo, v bistvu nogometno škotsko škrtost: Dolge, visoke žoge niso bile za tisto neprijazno deželo. Odseli se, kdor se more. Najmanj Škotov živi prav na Škotskem. Tam tudi praktično nič ne raste. Samo gledali bi, če bi videli, kaj imamo mi, tu v Sloveniji. Na Slovenskem imamo najbolj rodovitno zemljo v Evropi. Kdor se dotakne naše zemlje, je nikoli ne pozabi: Lepa si zemlja slovenska in blagor mu, komur rodiš, je rekel že pesnik. Nikjer drugje ni take zemlje. Če bi Rusi vedeli,

kakšno zemljo imamo Slovenci, bi 45.-ega odnesli s sabo celo Slovenijo, in jo raztrosili po svojih stopah. Če bi se takrat en sam ruski oficir sklonil, da bi si pogledal našo zemljo, pol bi zdaj imeli tu stepo al pa puščavo, ko na marsu. To, da pol, ko je šlo vse za izvoz, slovenske zemlje nismo prodali po vagonih, meji že na čisti čudež. No, in kdo je to dojel? Jasno – Angleži! Odkrili so raj na zemlji! Najprej Indija, Goa, zdaj pa Slovenija, Goričko. Sem vam rekel, da Amerikanci pojma nimajo. Angleži, Angleži so zdaj pokupili vse živo, zemljo, stare hiše, male, velike ... Baje poznajo Slovenijo dosti boljše kot mi. Kar je sramota, mimogrede. Jaz si vseeno ne bi želel, da bi čisto vse pokupili. Ne vem, zakaj vlada tega malo ne regulira, pa ne moreš ti vse svoje kar tujcem prodat. Mislim, pol bodo prodali pol pa pokrali ... Čujte, kam pa pridemo, na koncu jim bomo prodali še Bežigranski stadion! Še dobro da ima zdaj tam oni Joc roko gor, onadva z Zokijem sta dobra frenda, ziher se bosta zmenila tako, da bo vse ok. Ste slišali, kaj bo Joc tam naredil? Butični stadion za 15.000 ljudi! Najlepši na svetu! Polne tribune sredi Ljubljane, cele familje na tekmah, akademija, 400 otrok, od cicibanov do članov, združitev vseh Olimpij pod isto streho ... A ja – ne. To menda ne bo šlo...Dobro...vseeno, vsa čast. Joc je legenda, oprostite. Ima vizijo. Gre na vse ali nič. Tako kot Zoki. Zoki je moj frend, veste. Če bi imeli več takih... (*se mu utrne spomin*). Ko sem bil jaz majhen, sem bil vedno tam...na stadionu. Moj foter je travo kosil tam, mama je pa v bifeju delala. Ko je stari na travi po par pirih zadrnjohal, je zmeraj prišel k meni Zoki in rekel »Pridi mali greva brcat.« Pol sva igrala. Sama. Eden na enega. Tako da sem bil včasih, ko se foter ni napil in se je hotel z mano ukvarjat, kar malo žalosten. Pol je fotra povozila trola; en teden pri Zokijevih, oni so bili res ljudine... smilil sem se jim, otrok brez fotra, mama je kakšen teden prej šla z enim fuzbalerjem v Srbijo. Nikoli ne bom pozabil, kako sva špilala tisti teden ... Nikoli ni pustil, da bi mu dal gol ... ampak enkrat mi je pa uspelo. Dal sem mu gol, jaz... Zokiju! Včasih, ko sem žalosten, ko kdaj pride mimo, pa zdaj bolj redko, ker je zelo zaposlen in ima številne obveznosti, no ampak včasih se oglasi in če vidi, da sem žalosten, reče: »Stari, samo spomni se, kako si takrat dal gol! Potrudi se, saj vedno gre, če daš vse od sebe!« In jaz mu verjamem, ker vem, da se mi takrat ni pustil, res je bil gol! Dober dečko je, res. Jaz bi ga šel takoj volit, če bi on hotel it za predsednika države.

No, pol pa nekega lepega dne športna poškodba: adijo meniskus. Konec. Nisem več mogel igrati, od danes na jutri. Takoj sem dobil deset kil gor. Sem bil pa ravno prav star, da sem lahko prevzel pionirsko ekipo NK ZKS: Nogometnega kluba zveze komunistov Slovenije, kot trener. Pol čez nekaj časa sem se poročil in to. Ko je bil moj sin ravno prav star, sem ga takoj vključil. Zmeraj sem hotel rasti skupaj z ekipo: cicibani, pionirji, mladinci, kadeti - do članov. Mulc, moj sin, je bil leto pa pol v ekipi. Potem pa ločitev, ostal je pri njej, in mu je prepovedala, da bi še naprej hodil na fuzbal. (Ljubi bog, še dobro, da ga ni vpisala na potapljanje na dih. Al dah?* Pa sem ostal z ekipo ... Razumete, nisem mogel enostavno rečt: Ker moj sin ne sme več igrat za vas, vas jaz več ne bom treniral. Kak pristop bi pa bil to? In zakaj ne bi rasel z vami, če že ne smem s

svojim sinom? Saj imam vas tudi * ... tudi vi ste mi pri srcu. In tako sem ostal trener. Najprej cicibanov, nato pionorjev, mladincev, kadetov, vse do članov. Resno sem študiral nogomet, bral, gledal po teveju.* S svojimi cicibani, pionirji, mladinci, kadeti, do članov je treba rast, - ja, ko enajst sinov ti morajo bit!

Ja, ekipa je bla meni zmeraj vse. Drugi so imeli familijo, jaz sem mel »NK ZKS«. Sina, na primer, sem lahko videl samo ob nedeljah, zaradi tiste sodnice. Ampak ob nedeljah so bile tekme ... Ni šlo. Sploh se nisem mogel skoncentrirat ... Zmeraj sem mislil samo na ekipo. Jaz ostanem z ekipo.

Ja, kaj narodu psihično naredi zmaga al pa poraz, to se sploh ne da povedat. Poglejte na primer gol Mileta Ačimoviča. Ačimovič je dal dosti golov, ampak samo eden je bil Miletov gol. Na tekmi dodatnih kvalifikacij za EP 2000 proti Ukrajini je dal odločilni gol, s polovice terena. To je bila strašna senzacija, Slovenija na EP v nogometu. Takrat ni nihče niti slučajno pričakoval, da bodo slovenski nogometaši enakovredni hrvaškim. Še najmanj slovenski nogometaši sami. Nihče ni govoril o slovenski reprezentanci, ampak o slovenski izbrani vrsti. Ko se je slovenska reprezentanca vrnila iz Kijeva nazaj domov, je pred rotovžem šesttisoč ljudi kričalo »Kdor ne skače, ni Slovenc!« Kot da bi prišel Bojan Križaj, ne pa slovenski fuzbalerji, ki se itak vsi končujejo na íc ... Po tej tekmi smo bili vsi zadovoljni, pol, na EP-ju pa smo pokazali svoj pravi karakter - da sploh ne gre za izbrano vrsto, ampak za posrano vrsto. Ampak vseeno – evforijo okoli leta 2000 je bilo treba izkoristit, jaz sem poznal Katanca še iz otroštva in zato sem bil za mulce več kot polbog. Skoraj ista letnika sva, jaz pa Srečko. Jaz sem ga učil breat za Bežigradom, ko je imel tri leta. Tako kot je mene Zoki, sem pol jaz Katanca. Meni je bil vzor Zoki, jaz pa Katancu. Dolgo časa. Dokler mi ni šel miniskus.

Ja, takrat je veliko fantov hotelo postat fuzbalerjev ... Kaj je naredil narodu tisti Ačimovičev gol ... proti temu je bil veliki pok usrani prdec. In jaz sem si rekel: uporabit moraš to navdušenje, stvar moraš pustit vret. Z ekipo boš rasel, tu boš ostal, poznaš njeno preteklost, razvoj; od zdaj naprej so to tvoji mulci. To je bil najboljši moment za postat trener. Tudi Cimetov prvi trener je bil njegov foter. Če ne smeš več trenirati lastnega sina, potem pač moraš bit drugim igralcem ko oče. Sine gor al dol, drugi so se me tudi zaslužli.

Pogleda v nebo.

Nekaj se pripravlja. Ne bo šlo prek, tu se bo zlilo. Narava, ja, narava naredi po svoje, če nam paše al ne. Veste, kaj me poleg fuzbala še fascinira? Ko je tu pozimi vse pod snegom, pol pa se

začne počasi taliti, in vse se začinja znova, - dejansko pa se vse nadaljuje. JNarava, narava to zmore.

Potem pa nova ekipa, novi trening.

(premolke)

Veste, kdaj se začne obdobje totalnega nogometa? Leta 1974. Totalni nogomet pomeni, da mora vsak na bojišče, bojišče pa je povsod. Obramba v napad, napad v obrambo. Totalni nogomet so izumili Nizozemci. Konec je blo z italijanskim jamranjem: *Io? Ma dai? Non e vero, dio mio...*

*Od leta 74 naprej je bil pojem fuzbala...**J U G O S L A V I J A!**

Jaz sem nosil samo plave cote. Še spodnej gate sem si pofarbal v plavo. Takrat smo narezali Zaire .....*i no pol smo pa vse tekme zgubili. b BUM!Trda tla! Kruta realnost! Kot pač vedno, ja...

Smo pač navijal naprej za Nizozemce, vedno je blo treba met eno ekipo v rezervi: No, in pridejo Nizozemci. Pitagora v kopačkah, Johan Cruyff ... Vse so sesuli, Argentinec, Vzhodne Nemce,... Bili so kot ... Beatlesi, lepi, učinkoviti, tehnično popolni, v kondiciji, najboljšo moštvo na prvenstvu...

V finalu igrajo z zahodnimi Nemci. Že po minuti so bili Nizozemci v prednosti, bilo je jasno: totalni nogomet do popolne zmage. Potem pa Švabi izenačijo in ... postanejo svetovni prvaki. Ja, tako je to pri fuzbalu: Cruyff je bil boljši nogometaš od Beckenbauerja, najboljši igralec turnirja, ampak Švaba je postal svetovni prvak. Še cvetličarji so bli žalostni! So takoj vzgojili novi tulipan, ki se mu reče Johan Cruyff * Prvič po moškem, v vsej zgodovini tulipanov. Ste to vedeli? Niste, ne? Vidite, lahko se pogovarjamo tudi o drugih stvareh, ne samo o fuzbalu. Ampak ni zanimivo.

Tista sodnica, tista sigurno ni imela pojma o tulipanih. Nikoli ni slišala za Cruyffa. Mislim celo, da je imela taljanski priimek, Ciefferini al nekaj takega ...

Ni heca, če nabašete na sodnico. Pri ločitvi sem se počutil kot kak zločinec. Sodnica me vpraša, če mi je fuzbal pomembnejši od žene. Mislim, kakšno ! vprašanje. Moški sodnik bi seveda najprej vprašal: gospa, a je to res tako hudo, da se vaš mož zanima za nogomet? No, če pristaneš na sodišču samo zaradi fuzbala, pol si lahko kar mislite, kakšno je moje mnenje o emancipaciji. Torej, moral sem se izjasnit, ali mi je fuzbal pomembnejši od žene. Rekel sem: Ja. Je. * Če meni takrat ne bi šel miniskus... bi bil strašno perspektiven. Lahko Branka vprašate, enkrat, dosti let kasneje, mi je rekel, da sem se mu zdel ful dober. No, al pa Zokija.

Veste, kolikokrat sem si jaz želel, da bi skupaj s plavimi zapel zmagovalni Hej Slovani... *(poje, z desno roko na srcu)*. Pa makar pred televizorjem...Znal sem se tako vživet, da do mi solze tekle po licih, ko sem si to predstavljal. JJa, ja, partijci so dejansko meli neverjetno moč. Vam bom

povedal primer: Ko je Juga zablestela v nogometu, je trener na nekem sprejemu o partijcu iz njegovega rejona izjavil: »Pa koje veze ima, da je on sekretar saveza komunistov, njega ne poznaje nitko, a mene čitava Evropa!« Takoj so ga odrezali.

Leta 91 pa odcepitev, osamosvojitve. Pri fuzbalu nam ta samostojnost ni prinesla nič dobrega. Vprašati bi se bilo treba o smiselnosti vsega tega. Samo zato, ker so prišli drugi časi, ni treba vsega kar pozabit. Mi smo špilali iz užitka, iz zajebancije, tega si danes ne more nihče več privoščiti. Ekipe kot je bila Juga, tega danes ni več, vse je samo še denar; biznis, borza, internet, dvojno državljanstvo, izbrisani in izpisani političari, banke, multinacionalke, joint inventures pa vse tako itd. itd. Jaz sem zmeraj govoril fantom, da mi ne igramo samo nogometa. Temveč kljubujemu času, ki je bil zmeraj proti nam, zmeraj. Mi smo ekipa, kjer ma vsak svoje mesto, kjer vsi vlečemo v isto smer, kjer vladata enotnost in enakopravnost. Mi ne rabimo individualističnih izpadov kao nekega genija, ki bo delal, kakor se mu bo dvignil kurac. Če bi kdo rad delal, kar mu paše, naj ne hodi v ekipo. Naj rajši igra tenis, Boris Becker, on lahko dela, kar se mu sprdne. In prav v današnjem času, ko bi vsak rad bil individualistično kreativen, se je treba naučiti podrejat. Tako kot Gogi. Sam nikoli ni hotel solirat, z njim nikoli ni bilo problemov. Z drugimi pa. Takrat, po osamosvojitvi, še posebej. Naenkrat je bilo pomembno vse drugo, samo ekipa ne. Ustanavljali so svoje s.p.-je, d.o.o.-je in bli non-stop službeno odsotni. Lahko sem bil srečen, če mi jih je uspelo v nedeljo zbrati na igrišču 11. Ampak, drugim tudi ni šlo boljše. 92-ega je moral celo danski trener klicati svoje igralce z dopustov. (*Posnema danskega trenerja.*) ... Ja, Soeren..., bi rad mogoče igral na evropskem prvenstvu? ... Pojutrišnjem... Danci bomo vskočili namesto Jugoslavije... oni ne smejo igrati, zaradi vojne... Ne smejo špilati... zaradi vojne... UEFA jim je prepovedala! Ja...diskvalificirali so jih!

V finalu so premagali Švabe z 2:0!

Tale danski trener me je dejansko navdušil! Ker je vedel, kaj pomeni spraviti skupaj ekipo! Ni lahko. Ko smo bli mi mladi, smo bli vse večere na igrišču, ampak zdaj so povsod namontirali ograje, lahko da je notri še celo električna. Ne vem, nisem šel probat... Ja potem pa morajo mladi v disco, čujte, nekam pa morajo iti. Tam se ga pol ulijejo in delajo pizdarije, na fuzbal pa noben več ne misli, so tako pijani, da itak ne mislijo na nobeno reč več. Vse jim popusti, nobenih zavor, samokontrole, disciplina adijo. Pol pa je. Pol pa mamó! Saj ste vidli, kaj vse je bilo, diskoteka Lipa pa to. Zato sem jaz za stadione brez ograj! Vsak župan, ki podpira gradnjo stadionov, je moj župan. Ni važno, al je levi al desni, al se piše Janković al Kangler al Šrot al pa Popović z mehkim al s trdim, samo da ma jajca!

No, jaz sem po osamosvojitvi odprl športno trgovino. Prodajal sem rolerje, skiroje in rolke – nisem pa vzel v obzir, kake mamó ceste! Ali pa take svetlikajoče se hlačke, kot da bil podružnica

sex-šopa. V vseh cajtngah je pisalo fun, fun, fun (*izgovarja fonetično*). Od kdaj ima šport kaj skupnega z zabavo? Šport je znoj in basta. Ampak najhujši je bil pa računalnik. Stalno samo file, device, traj agejn, stalno je nekaj zaštekalo... Boril sem se vse do častnega bankrota...

Vam povem, kako se počuti človek, ki zgubi službo? Počuti se kot žoga brez duše. Dokler imate službo, imate notranjo napetost, skačete sem ter tja, se obračate, laufate gore - dole, sploh se ne umirate. Ko ste pa enkrat brez službe – pol pa je tista notranja napetost forbaj, adijo. Počutiš se izpraznjenega in praznega. Obležiš, ko žoga brez duše. S tako žogo seveda noče noben igrat, kvečjemu samo še kdo brcne v njo. Ja, ja, brcne v njo! Vse, kar ste si kdaj želeli, da bi počeli, če bi le imeli čas, zdaj ne morete. Ne morete se zbrat. Nimate energije, in vse, kar ste včasih naredili mimogrede, je zdaj pravi podvig dneva. Par korakov do poštnega nabiralnika. It v trgovino. Postrič nohte. Zaželite si celo - vam bom povedal, tako kot je – želite si celo zbolet, samo da bi meli nekaj, s čimer bi se lahko ukvarjali. Tako je to, ja. Ampak tega ne morete nobenemu povedat, ker bi izpadli mila jera. In najkasneje čez leto in pol dejansko zgledate ko žoga, v kateri ni več duše. Nobenih misli. Obraz bled in prazen. Jaz na človeku vidim, al ma službo al ne. Zmeraj probam pri ljudeh ugotovit, kateri je brezposeln: Evo, tale je. Oni tudi. Vsak dan je med nami več takih primerkov.

No ... najboljši nogometaši baje praviloma prihajajo iz najbolj revnih predelov. Če to drži, bo pri nas kmalu ogromno nogometnih superzvezdnikov. Zahović je enkrat rekel, da ima Slovenija toliko mladih nadarjenih nogometašev kot Brazilija, sigurno pa največ v Evropi. Ampak so vsi med izbrisanimi... Veste, kdo je Katanca naučil brcat žogo, kdo mu je pokazal glavne trike? – Jaz pa Gojc. Ne bi si nikol mislili, ne? Ja, Gojc je bil totalni talent, center-for, no, saj je tudi šel med igralce, samo ne nogometne, pač pa one, ki afne guncajo. Ful je bil šlank včasih, mater se mu je žoga motalaokoli nog... Res, talentiran tip, nimam kaj rečt. Ja, saj, zdaj ma celo neko igro, v kateri igra nogometnega trenerja. Vidte, nikol ne veš, kdaj ti lahko pride fuzbal še kako prav v življenju... No, Gogi pa si je podajal žogo s Cimetom. To rad povem, to naredi vzdušje v ekipi...

... Boleče se je končalo vse skupaj, ja... Pol se je pa temu reklo »odcepitev od države« pa »slovenska nogometna pravljica«. Vso preteklost in dosežke smo kar tako, enostavno zbrisali v koš. Poslušate, pa ne moremo kar zradirat preteklosti. A veste, problem pri razpadu Juge je bil, da smo zgubili vso samozavest, zdaj smo tako mali ko lulek pod mrzlim tušem...

Osamosvojitev je imela samo eno dobro stran: lahko smo igrali proti Hrvatom in njihovim klubom. Če nabašeš na Hrvate v kvalifikacijah, že naprej veš, kaj bo. Sem rekel svojim igralcem: proti Hrvatom se moramo držat! Če smo dobili Hrvate, že mora tako biti. Zdaj ne igramo samo nogometa, zdaj zastopamo nacionalni interes. Ne moremo računat na to, da bodo igrali samo na pol proti nekim nepomembnim Slovenčkom. Moje igralce je vse to le malo brigalo. Zato pa

toliko bolj sponzorje. Med razgovori za sponzorstvo sem jih enostavno postavil pred dejstvo: Sponzorirajte nas rajši takoj, preden pride kak drugi sponzor, pol pa boste lahko samo gledali, kako igramo proti Hrvatom.

In je funkcioniralo. Pivovarna je ugriznila. Seveda, če pa je dobro stala! Jasno: če gre narodu za en drek, se ga ogromno spiije. Sam nisem imel glede tega nobenih moralnih zadržkov, da mi profitiramo, folku pa gre slabo. Saj tudi ni nobenemu padlo na pamet, da bi Dancem očital, da so vojni dobičkarji, pol ko so postali evropski prvaki kot zamenjava za Jugo. Nogomet je trd posel, tu ni prostora za moralne predsodke. Končno smo le imeli sponzorja. Morali smo se preimenovati v NK Pivovar, kot da bi bli kakšna gostilniška klapa... Tudi zase sem končno nekaj našel. Delam pri pivovarni kot varnostnik, ponoči. Sedeče delo. Dobiš platfus na riti. Tudi za Božič maš šiht. Tega si ja noben ne želi. Raje so doma pri svojih familijah. Mene to ne moti. Božič je zame najlepši čas. Ko po televiziji vrtijo vrhunce leta, gol leta - pol postanem sentimentalen. Ne morem drugače. Leto gre h koncu, bilanca....Včasih je za Božič žena spekla potico, pol pa mi je rekla, naj jo dam iz pečice. Jaz sem jo moral, ker je bla vroča, potička. Pila sva kuhano vino, notri so bli klinčki, sine se je igral v stajici...

Ampak ... Ampak, človek se navadi, da je sam. Ja, vsega se navadiš ... najbolj mi je zamerila, ko me je dobila, da sem doma treniral penale.* Jaz sem bil nekaj bolan, ona je skočila v lekarno, jaz sem pa izkoristil, mislil sem, da se bo še oglasla pri frendici na kavi. Hotel sem zadet kukalo na vhodnih vratih, takrat pa so odprla in direkt njej v glavo...Zložilo jo je po tleh. Tega mi ni nikoli odpustila. Pa nisem nalašč! Ampak, šut je pa bil res precizen ... Mislim, se pač zgodi, kaj ji je bilo treba tako dramo nardit zaradi tega?

Biti varnostnik v pivovarni sploh ni slabo.. Na kapijo pride kombi, stopiš ven, kao kontrola robe, malo pogledaš pa dvigneš kako pakungo pivca. Jasno: »ob delu«, na črno, tako, mimogrede, ampak, prosim, samo med nami. Pivovarne to do zdaj ni spravilo na kant, ampak da bi nam po zmagi recimo v slačilnico poslali gajbo piva – to pa ne! Že leta čakamo na to. Ziher je za tem kakšna škrtá baba, k s svojim drmr ne bo nikol skapirala, koliko znoja je treba za zmago. Ženske in nogomet, to sta da svetova. Ne boste me spravili do tega, da bi rekel kaj proti ženskam, ampak nogomet ni za ženske, pa amen. O ženskem nogometu bom rekel samo eno. Več na to temo od mene ne boste slišali. Samo en stavek pa smo zaključili glede tega, ja? En stavek: *To ni zagledat!* Evo, to je bil en stavek! No, več na to temo res ni za povedat! In kot nogometna publika so ženske itak popolnoma mimo. Ženske nogometa ne razumejo, ne zastopijo njegovega bistva, esence. Ker gledanje nogometa namreč zahteva *opredelitev*. Ali si za ene al pa za druge, dobro, lahko tudi zamenjaš med tekmo, ampak za enega se moraš odločit, drugač je brez veze. In potrebno je, vam povem, potrebno je izklopit možgane (dobro, to ženskam ni problem) in vklopit čisto prvinske instinkte.

Tega pa ženske ne morejo. Ne razumejo, kaj moškega spravi do tega, da gleda nogomet, ali pa da

ga igra. Ko so moji igralci začeli prihajati na trening s puncami, ni bilo hujšega zame. Punce so jih zmeraj odvrčale od treninga ali pa od tekem. X-krat sem doživel, da so punce postavile vprašanje, kaj jim je bolj važno, ekipa ali one. Fanjte, sem rekel zmeraj, bab je nešteto, naša ekipa pa je ena. Praviloma je delovalo. Gogi je prišel enkrat z eno tako, z dolgimi ravnimi lasmi in kiklo do tal. */Pokaže dolgo krilo/*. Poznam jaz take. Vegetarijanka. Od zelenjave je mela najrajši travo... Da ne prenese nogometa sem zavohal na tri kilometre. No, in kaj narediti kot trener, ko vidiš, da tvoj igralec na vsem lepem laufa za eno, ki samo filozofira, bere itd.? Al pa ko pride v salonarčkih in vpraša:

- Ti, pa zakva si ti tko mahnen na tale nogomet? (Mislim pa to te ubije!)

- Ker imam tu frende.

- Kva pa jaz? A ti jaz ne pomenim več?

- Ja mi, ampak zdaj imamo tekmo...

- Prijateljsko tekmo imate. A ne morš ene spustiti? Zaradi mene? Tako bi rada...šla rada zvečer v teater...

- Ja pa pejt, ne?

- Oh, kakšen si! Nč ne razumeš! - Pol pa pičkica dvigne nos, spusti par solzic, Gogi pa za njo, kot da je ravno zagrešil največji zločin stoletja.

No, kaj narediti v takem primeru kot trener, ko se ti zgodi kaj takega? E, tu moraš biti malo psihologa, takoj uporabiti trdo roko! Gogija sem postavil za kapetana. Ful odgovornost, polna kapa. Mogoče bi Gogi pustil nogomet, samo ne kot kapetan, a ne, ne... Poznam jaz Gogija. Njegovi *dolgolaski* je kmalu popustil interes. Saj je bilo boljše tako. Itak je hotela samo uničiti kariero mlademu človeku.

(Pogleda v nebo.)

Zdaj zdaj bo ... nekaj priletelo. Pol pa sonce! In nova ekipa. Če desetletja preživiš na terenu, dobiš filing za naravo, za njene spremembe. Že zaradi spremembe mora nekaj priletet. Trave ne moreš začutiti prav, tako, na suho, mora biti malo vlažna, da jo začutiš...

Dobro, nič nimam proti, če tu in tam kakšna ženska gleda trening, to je lahko učinkovito. Če je tu kakšna, v katero bi se lahko zagledali moji fatnje, jaz to prvi opazim. Eco, tale je že nevarna, ... pa ona tam zgoraj tudi... Same opasne mamocoj. Moral bom ekstra merkat na pubece...* Čujte, tedne in tedne se matram ko bik, da jim dopovem, kako naj igrajo. Efekta pa nobenega. V nedeljo, na tekmi, pa naenkrat začnejo delat čudeže, ko kaki bogeci. No, in ko se obrnem, takoj vidim, za koga oni to delajo. Ja, za mene sigurno ne. * Rad bi jim pripeljal eno maserko. Ne kurbaste, tako resno, izobraženo. Ampak, mora biti mlada, in taka, ta prava ... Taka ko recimo

*Torej, taka, da bi vsak rad skočil, saj razumete. Ja, ja, maš take, ja. No, in po tekmi bi k taki poslal na masažo največ dva igralca: prvič golmana, če mu je ratalo branit, in, drugič, tistega, ki je dal zadnji gol. Vam povem, ekipa, ki igra z upanjem, da te po tekmi čaka vroča maserka, - ne, res - je nepremagljiva, takšna ekipa zmaguje kot za stavo.

Ženske so lahko pri nogometu zelo zelo pomembne, če so na pravem mestu. Celo pomembnejše od nekaterih moških. Pri prostih streljih, recimo, z dvajsetih metrov, daj med gledalce eno tako, ki ji hoče moj igralec imponirati, pa bo zadel najmanj dva krat tako dobro, kot brez nje. Dejstvo. Recimo, pozimi enkrat, v dvorani smo imeli kondicijski trening, vlečenje vrvi, dečki so bli crknjeni, čisto fertik, niso mogli več mrdnit, celi rdeči, z nabrekli žilami, pol se pa naenkrat odprejo vrata in: notri vstopi krasna rokometna vratarka, blond, s čopom. Vstopi, se malo poigra z žogo, jo odbija, in gledala, če bomo kmalu končali. To ti je bil impulz za celo ekipo, hormoni zbor: moji dečki so špricnili iz petnih žil. Moja ekipa ni kar tako. To je bila čista biologija, kemija *in trener mora znat to izkoristit, zato je konec koncev trener.

Jaz trdim, da ženska, ki samo stoji ob igrišču in gleda, lahko zmanjša število napak že samo s svojo prezentnostjo. Ja, neverjetne stvari se dogajajo pri nogometu. Ali ne zadenejo gola, ali pa ne zadenejo žoge. Kaj vse moraš včasih dat skoz kot trener. Žoga je praktično na črti in igralec jo napali prek gola. Ej, pa tega ne moreš verjet! Pol sem to hotel še enkrat videt na treningu, pa mu ni ratalo ponovit. Nobenemu več ni ratalo zluftat z enega metra. Ali pa: žoga se znajde pred praznim golom. In trije brcnejo mimo. S to maserko, razumete, se to več ne bi dogajalo. Zakaj, vas sprašujem, zakaj sploh treniramo, če v odločilnem momentu trije igralci pred praznim golom zluftajo žogo? Al pa enajstmetrovke – uuu, zlo črno poglavje. Postavite se enkrat na igrišču na točko za enajstmetrovke. Gol je t a k o velik, mislite si, da sploh ne morete ustrelit mimo. Pa se kljub temu dogaja. Tudi profesionalcem. Ravno njim. Najboljši igralci streljajo najslabše penale. Cristiano Ronaldo recimo. Zgreši enajstmetrovko. In reče: »Ja, pa kaj pol...« Saj...ja, pa kaj pol. Itak vedno odpove na velikih tekmah. Pa Real zanj že zdaj ponuja 120 milijonov! Toliko, kolikor obeta Ronaldo, niso obetali Beckhman, Zidan in Viera vsi skupaj. Pa vseeno zastrelja enajstmetrovko.

Pol Mile Ačimović: Ni uspel zadeti prazne mreže iz razdalje petih metrov.

Dalje: Finale evropskega pokala, 86, Barcelona proti Bukarešti. Veste, kaj zasluži en taki španski profesionallec, pa to je neverjetno, ampak zastreljali so vse enajstmetrovke. Deset letselekcij, nogometne šole, lovci na talente, ogromne odkupnine, zvezdniški trenerji - in za kaj? Da ti pol ne zadenejo niti ene enajstmetrovke!?

Maš pa tudi drugačne primere: Italija 1990. Plavi proti Špancem: Piksi Stojkovič, največja jugo zvezda, trzne s telesom, kot da bo streljal na vrata. Tipična balkanska finta, pa to smo skoz delali. Kot da boš šutiral, pol pa ne. No Piksi fingira šut, pol pa se ustavi, vratar plane, poleti. Adijo Mare – v napačni kot. Edinič, ko smo premagali kakšno resno reprezentanco, smo jo

premagali s tipično balkansko foro. Političari bi se lahko že takrat naučili, kako bit najboljši med najboljšimi, ne pa da si danes morajo zmišljevati kak naj bi bli svetilnik Evrope pa taka jajca.

Tudi na Institutu Jožef Stefan znanstveniki, mimogrede: sami profesor doktorji, streljajo: Delce enega proti drugemu. Delce, ki so tako majhni, da praktično obstajajo samo v teoriji. Ne vem, kako se jim reče, ampak mogoče niti nimajo imena. Ampak ti znanstveniki, sami profesor doktorji, to tudi fotografirajo! Na fotki se celo nekaj vidi, čeprav so dogodki, znanstveniki temu rečejo dogodki, krajši kot da rečeč keks. Nimam pojma, kako jim to rata. Sigurno ni enostavno. Narediti fotko nečesa, kar se ne zgodi, med delci, ki tako rekoč ne obstajajo, pa to ni znala niti Udba. Ampak profesor doktorji ti pa to znajo. Pa ne samo fotke. Oni zdaj najbolj majhne delčke, ki jih praktično sploh ni, tako okrog prinašajo, da se delčki sami sestavijo v večje delčke in potem še v malo večje in ratajo taki mini robotki, podmornice za v kri, za v celice in potem čistijo zrak, zdravijo raka... Kmalu sploh več ne bomo mogli umreti! Temu se reče zdaj nanotehnologija.. Ko sem bil jaz mali, je bila v modi Mehanotehnika. No, majo neke čisto male kockice in potem raziskujejo, kako bi jih bilo treba zložiti skupaj, da recimo na ledu ne bi bilo več mrzlo. Ali pa da bi lahko dihali pod vodo. Samo potem odpade potapljanje na dah. Ali pa da bi v akvariju skupaj živele sladkovodne in morske ribe. Če bo to šlo tak naprej, bodo dinosavri spet oživel. BaVidite, jaz vem veliko stvari, to vse vidim ponoči na teveju, ne gledam samo svinjarij.

Samo, kaj rata iz takega vrhunškega znanstvenika? Nobeden od njih ne zasluži niti polovico tega, kar zasluži vsak prvoligaški fuzbaler, in vse, kar morjo tili dripci znati, je nabijati žoge v gol, ampak oni seveda niti tega ne znajo.

Tako je to na svetu: nekateri znajo najbolj komplicirane stvari, drugi niti najbolj preprostih. In seveda ti drugi zaslužijo neprimerno več.

Nogomet obstaja zaradi evolucije. Tega si ne bi mislili, ampak je dejstvo. Evolucija je pojem, mislim, iz kamene dobe, Neandertalci, šimpanzi, pa saj sami veste. Že od evolucije dalje imamo noge samo za hojo. Človek sam po sebi ni narejen za nogomet. Zato pa morajo biti goli tako veliki! Pa kot da bi to kaj pomagalo, kljub temu ti zastreljajo enajstmetrovke. Ker tega pač ne znamo, že po naturi ne. V možganih imamo center za vid, pa center za sluh, za center za ravnotežje, pa center za IQ, pa EQ in SQ... samo centra za fuzbal nimamo! Ja, naravi se sladko j., da bi mi radi igrali nogomet!. Človek je po nogometnih merilih ena zgrešena pojava. In to vsi, brez izjeme! Če je kdo velik, gre h košarki, če hčerka noče rasti, postane telovadka, debeli postanejo metalci krogle in suhi maratonce. Nogomet pa igrajo VSI: debeli, suhi, veliki, mali, z nogami na x.. predvsem ti! Ni važno, kako zgledaš - ker pri nogometu lahko tako al tako samo odpoveš. Veste, 30 let sem že trener in povem vam: Filing za nogomet - ga nimamo. Homo

sapiens za kaj takega kot je nogomet, enostavno pač ni bil ustvarjen. Nogometaš je obsojen na poraz. In kaj šele potem nogometni trener, ki želi svoje fante dolga leta, od cicibanov, pionirjev, mladincev, kadetov, do članov, naučit nekaj, kar nikoli ne bojo znali, ker nikoli ne morejo znat. Samo tega ni še nihče pokapiral. Ker – tako pač je, da zmeraj poskušamo stvari, ki jih itak ne zmoremo. Ker odkar je nogomet, delamo to, česar v osnovi ne znamo. In sicer s ful nabijanja in malo lepote za oči. TO je blišč in beda nogometa, dragi moji. Od leta 1876 je spreminjal svet, in prinesel nam bo vesoljni potop. Ja, katakrizmo! Narava, narava pa je večna. Narava je božansko večna in neizmerna.

/Začne močno deževati./

Vse žoge bi blo treba preluknjat, štadione zravnat z zemljo, gole pa podret. Raztrgat mreže, da bi ostali samo še vozlji. * Po televiziji bi blo treba predvajati samo še živalske filme in nobenih nogometnih prenosov. Športni reporterji bi se morali prekvalificirati v sejemske kričače, igralci pa ...

(premolke)

...enkrat se mi je sanjalo, da sem bil na tekmi, igrali so desničarji proti levičarjem.

NA DESNO:

Fundamentalisti! Fanatki! Križarji! Inkvizitorji! Pedofili!

NA LEVO:

Pedri! Čefurji! Inkviziterji!

NA DESNO:

Še svojo lastno mater bi prodali! Kapitalisti! Vatikanisti!

NA LEVO:

Povzpetniki! Oportunisti!

NA DESNO:

Zajebali ste Patrio! Zajebali ste izbrisane!

NA LEVO:

Vse pred zid – pa ustreliti!

NA DESNO:

Fašisti!

NA LEVO:

Komunisti!

NA DESNO:

Populisti! Podkupovalci!

NA LEVO:

Dobičkarji! Elitisti!

VSE POVPREK:

Teroristi! Nacionalisti! Separatisti! Banda ušiva! Banda ušiva!!!

(premolke)

Vse je to isto sranje, drugo pakovanje! Isti establisment!

(premolke)*

To ni noben fuzbal, razumete. Fuzbal je to, da navijaš za svoje, ne pa da zmerjaš nasprotnika. In če nasprotnik zmaga, mu greš lepo čestitat. To, vidite, je mene Zoki naučil, ko sem bil mali.

(premolke)

Ni mi vseeno za moje fante. Spravit gor igralca, ni kar tako. Cicibani, pionirji, mladinci, kadeti, do članov. Gogi je prišel v ekipo z devetimi, torej kot pionir. Ja, tako dolgo ga že poznam, Gogija. Absolutno zanesljiv branilec. Ko sem mu rekel, krij desetko, je kril desetko. In desetka ni mogla mrdnit, na noben način. Enkrat, mislim, da se je zgodilo ko je bil Gogi še šolar, da mu je eden pobegnil in sam vtekel proti голу. Pomislil sem *(glasno)* Zruši ga! *(normalno)* In Gogi ga je zrušil. Dobil je rdečega, jasno, ampak, hočem rečt, to je Gogi. Zvesta duša. Zvestoba do groba. NK Pivovar... Ja, Gogi... Zmeraj je prišel na trening, v vetru in dežju. Pri mladincih sem ga potem postavili za kapetana, v bistvu zarad ene narkomanke al vegetarijanke... aja, sem vam povedal.... No, in kapetan je potem tudi ostal, vse do vojske. Jaz sem si želel, da bi šel za oficirja, da bi se naučil še kričat. To je pa bilo edino, česar Gogi ni znal, mislim ne dovolj dobro. Dobro, ni bil tip, ki bi na skrivaj pisal pesmi, vsaj ne pogosto, to ne. Mislim vsaj... Enkrat sem sicer našel njegov dnevnik, pa mislim tega ne smeš brat, to je privatna, osebna stvar...čeprav meni se zdi čudno, da nek fuzbaler piše dnevnik v verzih, nekako mi ne gre skupaj. No, malo sem prelistal, pa sem videl, da je bilo v verzih ... veste risal je rad. Sploh nisem vedel tega, dolgo časa nisem vedel... Zelo lepo je risal ... ampak kričat pa ni znal. To je bil njegov edini manko. Jaz sem mu vedno govoril, da je to zelo pomembno, da se bo tega moral naučit, ampak nekako ni zmoget, se mi zdi. Vedno je stopil do soigralca in mirno rekel: pokrij kratki kot. Da bi se drl po igrišču *(glasno gestikulira)*, Andro, pokrij kratki kot! *(Normalno)* To je bil bolj moj stil. Mislil sem si, mogoče pa se bo še naučil. Ne reče se kapetanu na terenu slučajno kapetan. Znat mora motivirat ekipo, od njega je vse odvisno. Dragi moji: če odpove kapetan, lahko kar pozabiš na ekipo. Sploh ni treba, da pridejo iz slačilnic. Bil je mladinec, ko je imel nabor. Hotel je bit nekje blizu. Smo zrihtali, ker je tako hotel. Je bil lahko ob koncih tedna na terenu, da ni zgubil kontakta z ekipo. Ne bi ga smel poslušat. Moral bi mu zrihtat, da bi ga poslali v Bilečo. Tam bi ga sigurno naučili kričat ...

Izhode si je zmeraj planiral tako, da je bil zunaj takrat, ko smo igrali. Igrati sicer ni smel, ampak klub temu je sedel na klopi, za moralno podporo.

Spomnim se: pri meni doma sva gledala neke stare posnetke, EP 88. Ko so Nizozemci še enkrat

dodobra namazali Nemce. Včasih, ko sem čutil, da ga kaj matra, sem mu rekel, pridi greva k meni, bova pogledala kake stare posnetke... Fotra itak ni mel, jaz se mu bil ko foter. No in tako je takrat, ko se je nepričakovano prišel sredi tedna, sedel pri meni doma na kavču. Rekel je, da ima nagradnega. Se mi je zdelo malo čudno. In ko je Juergen Koehler zrušil van Bastna, mi je rekel: trener, jaz sem ga podrl. Sem si kar mislil: Ni kar tak dobil »nagradnega«. Gogi, sem mu rekel, tega sveta si nismo izbrali sami. Ni tvoja kriva in tudi ne moja, da je svet takšen, kot pač je. Kaj češ, ni bil prvi in ne zadnji. Pol sva gledala do konca in pol je kar tam sedel še dve uri, bil je čisto tiho, jaz pa tudi. Ja, kot trener moraš bit tu za svoje fante, moraš znat terapevtično poslušat, ko jim leži kaj na duši.

Ni mu bilo treba več nazaj, je dobil eno potrdilo, pa tudi potem se je pri nas itak začelo sranje ... Vse bi bilo o.k., če ne bi blo te preklete osamosvojitve. Vojaško sodišče bi lepo ugotovilo, da je vojak ravnal v skladu z veljavnimi ukazi in to bi bilo to. Tako pa ... na karavli v Brdih so se po umiku JNA našli neki papirji z opisom postopka. To je zbrskala mati od tisega, ki ga je Gogi ustrelil. In vložila tožbo. V Ljubljani. Katastrofa! Končno sem sestavil ekipo, imeli smo super sezono. In če ne bi zgubili zadnje tekme, bi se kvalificirali naprej. Tekma je bila prestavljena na nek torek, ker je sodnica ..., aja, sem že povedal. In ravno ta isti torek je zadnji dan pred razsodbo. Gogija sem vprašal, če res mora nujno na sodišče, na terenu ga rabimo. Bil je zadnji dan, z zaključnimi govori, ko te vprašajo, če želiš še kaj povedat, ti pa moraš rečt, da ti je žal. Jasno, da je moral biti tam, kakšen vtis bi pa naredil, če bi kot obtoženec zadnji dan manjkal. Rzsodba takrat seveda še ni jasna, mislim, v resni pravni državi, ne pa pri nas, ko se že itak naprej ve, da bo najebal mali človek, vlke ribe – Zidarja, pa Šrota pa take pa majo samo za slikat pa cirkuse delat, no... no, tako da sem Gogija še kako razumel, da ni druge, da mora na sodišče. O.K., sem rekel: jaz te bom peljal. Direktno iz sodne dvorane te bom zategnil na igrišče. Opremo bova vrgla na zadnji sedež, preoblekel se boš kar med potjo. Čujte, kot trener moraš to naredit, Gogi je ja bil obramba, enostavno zadnji mož obrambe, njega sem rabil na tekmi, ki je nismo smeli zgubit.

Tako sem bil zadnje dni ob njem in sem vse videl. Sodnica ni imela pojma o obrambi, se je pa morala obnašat popolnoma ekspertno, seveda, in vsi novinarji, komajda sem prišel not, jaz - trener, ki Gogija pozna že od malih nog! Gogi se je počutil, kot da je zagrešil zločin stoletja. Ko sem gledal ves ta cirksu, sem vstal in rekel, da Gogija poznam, odkar je z devetimi prišel v ekipo in da sem njegov trener in da pod prisego izjavljam, da ima Gogi pač poseben odnos do avtoritete; naredi, kar se mu reče in ne sprašuje in ne diskutira, ampak ta sodnica, ki pojma nima, kratko-malo: nesposobna, ta sodnica me je hotla prekiniti, ampak jaz se nisem pustil, pač pa sem rekel, da Gogi tega ni naredil sam po sebi, ampak ker so drugi tako hoteli, - vse to sem povedal-, in pol me je dala vreči ven iz dvorane. »In to ti je kao pravica?«, rečem. »Me ne bi obsodili kar zraven? Se bom kar zraven njega vsedel na klop (*stegne roke, kakor da si želi nadeti lisice*), ni

problema!« Porotniki so se morali delati kao da ni nič, zaradi jugo vojske so vse moje argumente morali izbrisati iz možganov, kao da nisem rekel nič. Dobro, kaj hočemo. Politika je kurba. Vse babe so iste! Po tem sem se umiril, ker sem si želel, da bi bilo že enkrat vsega konec. Gogi je moral še enkrat povedati, kako je bilo. Rekel je, da je bil pač na straži, da je bilo temno kot v rogu, da ni ničesar videl, nenadoma pa je začelo nekaj šelesteti. Mislil je, da je jež, potem pa je zaslišal:

- Da te jebem, pa te rasturam, pa ti uši zavrčem.

Gogi pa Ko ide?

- Boli te kurac

Ko ide?

- Kurba prasica

Ko ide?

-Minirate mi posao

Stoj!

- Popuši do filtra

Stoj!

Jebo te zec

Stoj! Pucaću!

- Boli me kurac

Pucaću!

- Samo se ti pravi đomba - najebačeš!

Pucaću!

- Bolje biti mrtav pijan, nego biti mrtav trezan

In je streljal, ker se tisti zadeti maderfaker ni ustavil. Tisti zadeti maderfaker, ki so ga kak mesec nazaj s potrdilom poslali iz Bilaće domov. Evo: vidite, kaj naredijo otroku odsotni starši in potapljanje na dah?

Tožilec ga je vprašal, če je kričal. Gogi je rekel, da ja.

Tožilec je rekel, naj pokaže, kako je kričal.

Takoj sem vedel, kako se bo končalo.

Gogi je povedal še enkrat:

Ko ide?

Stoj!

Pucaću!

Tožilec, veste, kao se je pisal: Trajkovič, z mehkim! Tožilec je rekel, da je to komaj glasno govorenje, da to ni kričanje. Ful ga je jebal. Še enkrat mu je rekel, naj pokaže, kako je kričal.

In Gogi še enkrat:

Ko ide?

Stoj!

Pucaću!

Jasno, da ni bilo kričanje. Če pa ni znal kričat. To je bil njegov edini manko. Jaz sem mu vedno lepo govoril: Gogi, to je zlo pomembno, tega se *moraš* naučit, ampak nekako ni zmoget. Vedno je stopil do soigralca in mirno rekel: pokrij kratki kot. Da bi se drl po igrišču (*glasno gestikulira*), Andro, pokrij kratki kot! (*Normalno*) To je bil bolj moj stil. Mislil sem si, fant se bo že še naučil. Pa se ni.

Obsodili so ga, ker se ni držal postopka. V bistvu ni bilo nobenih dokazov, vse skupaj je bilo nastavljeno ... politični konstrukt: Seveda: samostojni Slovenčki smo morali takoj vsem pokazat, kako pravo državo mam, da bomo obsodli če je treba tudi svoje, samo da se delamo fine pred drugimi ... Sodnica je bila podkupljena, pa to je blo vsem jasno. Pol pa še mati od onega, z masko, plavutkami, dihalko in utežmi ...

In ko se je končalo, so vsi reporterji navalili na Gogija. Pubec, tih kot je bil, saj ni znal nič rečt ... Ja, ja, srečen je bil, da sem bil tam. Ampak kljub temu je bil psihološko strt. Malo se zastopim na psiho, kot trener se je treba absolutno spoznat na psihologijo, al pa se sploh nima smisla s tem baviti. V avtu nisva dosti govorila. Uspelo nama je prit tik pred začetkom tekme, ampak Gogi je bil psihološka razvalina. Nasprotnik - tako imenovana »mala malca«, ampak ta dan nam ni zlaufalo. Gogi je igral, kot da bi imel svinec v nogah. Tri minute pred koncem je blo 2 proti 2, naenkrat pa kontra, laufajo proti голу, obramba razbita. Samo še golman, in Gogi! Tip prešiba Gogija, Gogi za njim, in si mislim (*glasno*) Gogi, zruši ga! (*Normalno*) Ne le razmišljam, zakričim: Gogi, zruši ga! Bil bi prosti strel in seveda rdeči karton za Gogija, ampak zadnje tri minute bi zdržali tudi z desetimi igralci. Bil sem dovolj glasen, slišal me je, zmeraj me je slišal, ampak tega ni naredil. Dobili smo gol in zgubili 3: 2. Adijo napredovanje.

Potem, v slačilnici, sem Gogija vprašal, zakaj ni tega naredil, šlo je za ekipo, za vse al nič, za napredovanje. Igrali bi v eni čisto drugi ligi: nagrade, sponzorji, kamere, pičke ... Takrat je Gogi začel dejansko jokati. Odrasli moški. Jokati kot takrat pri devetih.

Trener si je prižgal cigareto.

Gogi, sem rekel, pa kaj, saj je samo igra. (Tak ko Ronaldo, se spomnte?) Kot trener moraš zmeraj najt prave besede, v vsaki situaciji - drugače sploh nima smisla, da se tega lotevaš. Mater, tale sodišča ne štekajo niti delček športne osebnosti, ki jo je trener izgrajeval leta in leta. Dobil je dve leti pogojno. Pogojno! Igral je kot da ga bo pobralo, če bo dobil rumeni karton. Ni bil več isti. Ni bil več on. Ni videl več smisla ... No, pol smo ga nekega jesenskega dneva našli viset na голу ...

Nehalo je deževati.

| *-(Kričanje otrok postaja vse glasnejše) Kaj mislite, zakaj je ..... zmagala na evropskem prvenstvu? To so dosegli psihično .... Izkoristit moraš navdušenje, moraš pustit, da zavre. Z ekipo rasteš, z njo ostajaš ... od cicibanov, pionirjev, mladincev, kadetov, do članov.*

Vedno močnejše vreščanje otrok preglasi njegove besede. Trener zapiska na piščalko in si s tem pribori posluš. Obrne se na otroke.

Fantje, fuzbal je vse!